

Vergaderjaar 2020–2021

35 716

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2021 (Derde incidentele suppletoire begroting inzake extra middelen voor sneltesten in het vo, mbo en ho in verband met COVID-19)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Echter, de uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze Incidentele Suppletoire Begroting zijn opgenomen, te weten sneltesten in het voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs in verband met COVID-19, kan niet wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal. Het kabinet vindt het belangrijk dat fysiek onderwijs zo snel mogelijk weer doorgang kan vinden en sneltesten kunnen hier een belangrijke rol bij spelen. Daarom zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd per brief van 12 januari 2021 over «Stand van zaken COVID-19» (Kamerstukken II 2020/21, 35..., nr...).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 2

De vaststelling van de begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Wetsartikel 3

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze wet.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
A. Slob

B BEGROTINGSTOELICHTING

1. Inhoudelijke toelichting

Dit onderdeel van de memorie van toelichting bestaat uit een inhoudelijk deel en een artikelsgewijs deel. Per beleidsartikel wordt een overzicht van de wijzigingen gegeven, inclusief toelichting. Daarbij worden mutaties groter of gelijk aan onderstaande staffel toegelicht:

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting in € miljoen)	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

In de Kamerbrief over de Stand van zaken COVID-19 van 12 januari 2021 is gemeld dat scholen voorlopig nog gesloten blijven. In diezelfde Kamerbrief wordt ook voorgesteld om te starten met sneltesten in het onderwijs. Met de inzet van sneltesten in het onderwijs kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan continuering van (fysiek) onderwijs, wat van belang is om onderwijsachterstanden te voorkomen, voor psychisch welbevinden van leerlingen en studenten, en voor arbeidsparticipatie van ouders.

In het voorgezet onderwijs (vo) wordt gestart met risicogericht testen rond een besmette casus. Hiervoor wordt een opdracht verleend aan (een) private partij(en) voor de testafname. De kosten voor de startfase tot aan de voorjaarsvakantie (3e week februari) zijn € 0,8 miljoen. De kosten voor de landelijke uitrol zijn tot aan de zomervakantie € 129,0 miljoen. Na het OMT-advies over de impact van de Britse variant op de heropening van de primair onderwijs (po) scholen volgt mogelijk een plan voor inzet van sneltesten in het po. Hiervoor is waarschijnlijk ook een begrotingswijziging benodigd.

In het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en hoger onderwijs (ho) wordt gestart met een pilot van sneltesten op drie universiteiten om meer fysiek onderwijs mogelijk te maken. Kort daarna starten zes pilots met hbo- en mbo-instellingen. De kosten hiervan bedragen € 9,0 miljoen. Deze middelen worden middels subsidies aan de instellingen verstrekt.

Daarnaast wordt in deze Incidentele Suppletoire Begroting een bedrag van € 5,5 miljoen beschikbaar gesteld in 2021 aan de lokale media via het Tijdelijk Steunfonds Lokale Informatievoorziening. In de Kamerbrief over Uitbreiding economisch steun- en herstellepakket (Kamerstukken II 2020/21, 35..., nr...) van 21 januari 2021 bent u hierover geïnformeerd.

2. Budgettaire consequenties beleidsartikelen

Beleidsartikel 3. Voortgezet onderwijs

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1.000)

	Vastge- stelde begroting incl. NvW, amende- menten, ISB's ¹	Mutaties 3e ISB 2021	Stand 3e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	8.962.601	129.800	9.092.401				
waarvan garantieverplichtingen							
waarvan overig	8.962.601	129.800	9.092.401				
Totale uitgaven	9.026.419	129.800	9.156.219				
waarvan juridisch verplicht (%)							
Bekostiging	8.763.926	0	8.763.926				
Bekostiging vo-instellingen	8.617.017		8.617.017				
Resultaatafhankelijke bekostiging vsv aan vo-instellingen	17.648		17.648				
Bekostiging Caribisch Nederland	17.487		17.487				
Prestatiebox	0		0				
Aanvullende regeling strategisch personeelsbeleid, begeleiding starters en thuiszitters	107.234		107.234				
Aanvullende regelingen leerlingendaling	4.540		4.540				
Subsidies (regelingen)	156.664	0	156.664				
Stichting Kennisnet (basissubsidie) po, vo, mbo	19.240		19.240				
Regeling zomerscholen vo	9.000		9.000				
Nieuwe leerweg	12.000		12.000				
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	0		0				
Extra hulp voor de klas	56.000		56.000				
Overige subsidies	60.424		60.424				
Opdrachten	7.095	129.800	136.895				
Opdrachten	7.095		7.095				
Sneltesten	0	129.800	129.800				
Bijdragen aan agentschappen	54.096	0	54.096				
Dienst Uitvoering Onderwijs	54.096		54.096				
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	44.358	0	44.358				
College voor Toetsen en Examens	4.380		4.380				
SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen	39.978		39.978				
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	280	0	280				
GRAZ (ECML) en PISA	280		280				
Ontvangsten	7.391	0	7.391				

¹ Over de Incidentele suppletoire begrotingen moet nog gestemd worden. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696

Toelichting

Het financieel instrument Opdrachten wordt incidenteel verhoogd met € 129,8 miljoen. Dit betreft de incidentele middelen voor de sneltesten in het voortgezet onderwijs.

Beleidsartikel 4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 3e ISB 2021	Stand 3e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	4.816.679	3.000	4.819.679				
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen							
<i>waarvan</i> overig	4.816.679	3.000	4.819.679				
Totale uitgaven	4.901.765	3.000	4.904.765				
<i>waarvan</i> juridisch verplicht (%)	99,7%						
Bekostiging	4.358.128	0	4.358.128				
Bekostiging mbo-instellingen	3.700.096		3.700.096				
Bekostiging Caribisch Nederland	8.463		8.463				
Bekostiging vavo	67.365		67.365				
Kwaliteitsafspraken investeringsbudget	247.215		247.215				
Kwaliteitsafspraken resultaatafhankelijk budget	206.011		206.011				
Regionaal Investeringsfonds	22.425		22.425				
Salarismix Randstadregio's	51.503		51.503				
Regionaal Programma	30.550		30.550				
Begeleidingsgesprekken jeugdwerkloosheid	24.500		24.500				
Tegemoetkoming schoolkosten MBO	0		0				
Gelijke kansen	0		0				
Subsidies (regelingen)	324.024	3.000	327.024				
Praktijkleren	217.200		217.200				
Leven lang ontwikkelen	10.590		10.590				
Actieplan Laaggeletterdheid/Tel mee met Taal	21.360		21.360				
Loopbaanoriëntatie	2.275		2.275				
Vakwedstrijden mbo	4.100		4.100				
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	0		0				
Extra hulp voor de klas	52.000		52.000				
Sneltesten	0	3.000	3.000				
Overige subsidies	16.499		16.499				
Opdrachten	6.378	0	6.378				
Bijdragen aan agentschappen	19.873	0	19.873				
Dienst Uitvoering Onderwijs	16.393		16.393				
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	3.480		3.480				
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	70.537	0	70.537				
College voor Toetsen en Examens	8.300		8.300				
Wet SLOA	1.103		1.103				
SBB	61.134		61.134				
Bijdragen aan medeoverheden	122.825	0	122.825				
RMC's	41.451		41.451				
Educatie	62.174		62.174				
Caribisch Nederland	0		0				
Regionaal Programma	19.200		19.200				
Ontvangsten	4.000	0	4.000				

¹ Over de Incidentele suppletoire begrotingen moet nog gestemd worden. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696

Toelichting

Het financieel instrument Subsidies wordt incidenteel verhoogd met € 3,0 miljoen. Dit betreft de incidentele middelen voor de sneltesten in het middelbaar beroepsonderwijs.

Beleidsartikel 6 en 7. Hoger onderwijs

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 3e ISB 2021	Stand 3e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	3.647.370	3.000	3.650.370				
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen							
<i>waarvan</i> overig	3.647.370	3.000	3.650.370				
Totale uitgaven	3.699.995	3.000	3.702.995				
<i>waarvan</i> juridisch verplicht (%)							
Bekostiging	3.603.369	0	3.603.369				
Bekostiging onderwijsdeel ²	3.261.390		3.261.390				
Bekostiging ontwerp en ontwikkeling	87.882		87.882				
Studievoorschot kwaliteitsafspraken ³	246.091		246.091				
Studievoorschotvouchers	245		245				
Bekostiging flexibel hoger onderwijs voor volwassenen	7.761		7.761				
Subsidies (regelingen)	14.619	3.000	17.619				
Tegemoetkoming 2e lerarenopleiding	2.500		2.500				
Overige subsidies	12.119	3.000	15.119				
Bijdrage aan agentschappen	13.174	0	13.174				
Dienst Uitvoering Onderwijs	13.174		13.174				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	68.833	0	68.833				
NWO: Praktijkgericht onderzoek	54.213		54.213				
NWO: Promotiebeurs voor leraren	10.144		10.144				
Nederland-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)	4.476		4.476				
Ontvangsten	1.213	0	1.213				

¹ Over de Incidentele suppletore begrotingen moet nog gestemd worden. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696

² Inclusief de studievoorschotmiddelen voor specifieke stimulering van landelijke prioriteiten (10% van de studievoorschotmiddelen).

³ 90% van de studievoorschotmiddelen die gekoppeld zijn aan de kwaliteitsafspraken.

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 3e ISB 2021	Stand 3e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	5.611.382	3.000	5.614.382				
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen							
<i>waarvan</i> overig	5.611.382	3.000	5.614.382				
Totale uitgaven	5.560.930	3.000	5.563.930				
<i>waarvan</i> juridisch verplicht (%)							
Bekostiging	5.521.306	0	5.521.306				
Bekostiging onderwijsdeel ²	2.469.513		2.469.513				
Bekostiging onderzoeksdeel	2.193.737		2.193.737				
Bekostiging ondersteuning geneeskunde onderwijs en onderzoek	707.959		707.959				
Studievoorschot kwaliteitsafspraken ³	150.097		150.097				
Studievoorschotvouchers	0		0				
Profilering en zwaartepuntvorming ⁴	0		0				
Subsidies (regelingen)	33.866	3.000	36.866				
Nuffic	14.419		14.419				
Studiekeuze123	2.504		2.504				
Vluchteling Studenten UAF	2.457		2.457				
Handicap & Studie	698		698				
Interstedelijk Studentenoverleg (ISO)	249		249				
Landelijke Studenten Vakbond (LSVb)	249		249				
Open en online onderwijs	1.965		1.965				
Overige subsidies	11.325	3.000	14.325				
Opdrachten	2.949	0	2.949				
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	2.809	0	2.809				

	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 3e ISB 2021	Stand 3e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Europees Universitair Instituut Florence (EUI)	1.799		1.799				
United Nations University (UNU)	1.010		1.010				
Nuffic, SK123, UAF, H&S, ISO en LSVb	0		0				
Ontvangsten	16	0	16				

¹ Over de Incidentele suppletoire begrotingen moet nog gestemd worden. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696

² Inclusief de studievoorschotmiddelen voor specifieke stimulering van landelijke prioriteiten (10% van de studievoorschotmiddelen).

³ 90% van de studievoorschotmiddelen die gekoppeld zijn aan de kwaliteitsafspraken.

⁴ De 2%-middelen profilering en zwaartepuntvorming die conform de kwaliteitsafspraken tot en met 2022 zijn overgeheveld naar het onderwijsdeel van de hoofdbekostiging.

Toelichting

Het financieel instrument Subsidies wordt incidenteel verhoogd met € 3,0 miljoen in beide artikelen. Dit betreft de incidentele middelen voor de snelsten in het hoger onderwijs.

Beleidsartikel 15. Media

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 15 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 3e ISB 2021	Stand 3e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	1.033.170	5.491	1.038.661				
Totale uitgaven	1.033.170	5.491	1.038.661				
waarvan juridisch verplicht (%)	99,9%		100%				
Bekostiging	1.017.199	0	1.017.199				
Landelijke publieke omroep	792.424		792.424				
Regionale omroep	150.848		150.848				
Stichting Omroep Muziek	16.795		16.795				
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (NIBG)	23.838		23.838				
Stimuleringsfonds voor de Journalistiek	2.231		2.231				
Filmfonds van de omroep en Telefilm (CoBO)	8.564		8.564				
Mediawijsheid Expertisecentrum (Bewust mediagebruik)	1.588		1.588				
Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO)	1.640		1.640				
Dotatie/onttrekking Algemene Mediarserve	18.476		18.476				
Overige bekostiging media	795		795				
Subsidies (regelingen)	10.661	5.491	16.152				
Subsidies (regelingen)	10.661		10.661				
Steu fonds Lokale Informatievoorziening	0	5.491	5.491				
Opdrachten	440	0	440				
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	4.807	0	4.807				
Commissariaat voor de Media	4.807		4.807				
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	63	0	63				
European Audiovisual Observatory	63		63				
Ontvangsten	155.700	0	155.700				

¹ Over de Incidentele suppletoire begrotingen moet nog gestemd worden. Kamerstukken II 2020/21, 35682; Kamerstukken II 2020/21, 35696

Toelichting

Het financieel instrument Subsidies wordt incidenteel verhoogd met € 5,5 miljoen. Dit betreft de middelen die beschikbaar worden gesteld aan de lokale media via het Tijdelijk Steunfonds Lokale Informatievoorziening.